

V roce 1857 vydal Pierre Larousse knihu *Lexikologická metodika četby (Méthode lexicologique de lecture)*, ze které se v průběhu dalších upravených vydání stala *Lexikologická učebnice stylu (Cours lexicologique de style)* pro školy, která představuje učebnici gramatiky „francouzského jazyka, jazyka tak krásného, tak promyšleného, že snad kromě galicismů, neexistuje jediného výrazu, slovního spojení nebo věty, ve které by se neuplatnilo nějaké přísné pravidlo jazykové logiky a uvažování“ (Larousse, 1887, str. iv). Může tomu snad být jinak? „Pravidla gramatiky jsou *uměním správně mluvit a správně psát*, jinými slovy *dokázat vhodně formulovat své myšlenky, vyjádřit se jasně, stručně, ale zároveň vybraně*, jelikož výraz *gramatika* pochází z řeckého slova *gramma*, které znamená *literatura*“ (ibid., str. v) – pomeňme etymologické zjednodušení, které přirovnává písmo, jakožto písemné znaky, k metonymickému vyjádření literatury jako celku, což považujeme za velice problematický anachronismus. Larousse se také ve svém díle silně pohoršuje nad zredukováním pravidel gramatiky na pouhý pravopis, v čemž vidí přemrštěné lpění na formální kvalitě na úkor smyslu a výraziva, kterým jsou žáci bezdůvodně otupováni. „Jakmile tento nedostatek uznáme, musíme ho napravit, neboť, co bychom měli dát na roveň formální stránce, která ztělesňuje myšlenku, když ne samotné jádro oné myšlenky, na roveň pravopisu, který pracuje se slovem, když ne právě styl, který pracuje s tématem?“ (ibid.)

V tomto byl Larousse znepokojujícím reformátorem a jeho iniciativa jistě připadala mnohým školním inspektorům té doby podobně skandální jako našim současníkům požadavky na školní znalosti z 90. let minulého století. Jeho metoda totiž už nestaví do středu pedagogického systému obecné *normy*, jejichž pravopisná pravidla silně kodifikovala hodnocení, Larousse připisuje tuto zásadní roli výslovně a záměrně právě *stylu*. Když to shrneme, do protikladu diktátu, plochému cvičení v napodobování, staví slohovou práci, cvičení založené na kreativité, které není možné řádně splnit bez dobré znalosti lexika a tudíž i pravopisu. Slohová cvičení, to je škola jazyka, a jazyk na úrovni se nazývá „stylem“.

v celku velmi dobře, jsou tu slabší i silnější místa